

Rapport van bevindingen

Aan burgemeester Witteman van de gemeente Stichtse Vecht

Opdracht

Op grond van meldingen over het vermoeden van een integriteitsschending door wethouder De Groene, besluit burgemeester Witteman tot het instellen van een vooronderzoek conform het Protocol vermoedens integriteitsschendingen Stichtse Vecht. Het vooronderzoek is uitgevoerd door oud-burgemeester R.G. Boekhoven die daarbij is ondersteund door mevrouw T.B.W.M. van der Torre, bestuurskundige en griffier van de gemeente De Bilt (verder aangeduid als 'de onderzoekscommissie').

De opdracht voor het vooronderzoek luidt:

Is er door het handelen van wethouder De Groene in de commissie Fysiek Domein van 16 januari 2018 sprake van (de schijn van) belangenverstrengeling, gelet op gevoerde gesprekken en verzamelde documenten, waaronder:

- de vastgestelde Gedragscode integriteit d.d. 7 december 2011 en de vernieuwde gedragscode d.d. 26 september 2017¹;
- het rapport van Capra Advocaten van 20 juni 2017 omtrent het mogelijk risico op belangenverstrengeling in het dossier herinrichting Daalse Hoek;
- de adviezen van burgemeester Witteman aan de wethouder in de brief van 20 juni 2017.

Uitvoering onderzoek

Na aanvaarding van de onderzoeksopdracht heeft de onderzoekscommissie kennis genomen van het bronmateriaal. De geraadpleegde bronnen staan vermeld in bijlage 1. Er zijn in overleg met de burgemeester op 26 januari 2018 interviews afgenomen van zes betrokkenen. Van deze interviews zijn gespreksverslagen gemaakt die daarna door de respondenten zijn geautoriseerd. De verslagen hebben het stempel 'persoonlijk en geheim' gekregen.

---

¹ De Gedragscode van de gemeente Stichtse Vecht definieert belangenverstrengeling als volgt (toelichting, punt 3):

'Van belangenverstrengeling is sprake als het publiek belang wordt vermengd met het persoonlijk belang van een politiek ambtsdrager of dat van derden, zoals familieleden of vrienden. Hierdoor is een zuiver besluiten of handelen in het publiek belang niet langer gewaarborgd. Niet alleen feitelijke belangenverstrengeling, maar ook de schijn ervan moet worden vermeden.'

Situatieschets

1. In het voorjaar 2017 gaat kinderopvangorganisatie Kind & Co op zoek naar een tijdelijke locatie in het kader van de herinrichting op locatie 'Daalse Hoek Maarssen'. Wethouder De Groene geeft de organisatie mogelijke locaties aan die bij hem bekend zijn. Eén daarvan is het pand van de partner van wethouder De Groene, aan de Julianaweg 23, te Maarssen (bron: Feitenrelaas wethouder De Groene).
2. Het is de bedoeling om in dit pand tijdelijk kinderopvang Kind & Co te huisvesten, die daartoe eenmalig €195.000,- ontvangt van de gemeente. De partner van wethouder De Groene profiteert financieel als de tijdelijke opvang wordt gerealiseerd in het pand Julianaweg 23.
3. Wethouder De Groene vraagt aan de burgemeester of de omstandigheid dat zijn partner eigenaar is van het pand aan de Julianaweg 23, het risico van belangenverstrengeling en daarmee een integriteitsschending oplevert. De burgemeester geeft Capra Advocaten (verder: Capra) opdracht deze vraag te onderzoeken.
4. Capra stelt dat de lat van de overheidsintegriteit hoog ligt. Zelfs de schijn van belangenverstrengeling dient te worden voorkomen, omdat het risico van een discussie over de schijn van belangenverstrengeling en daarmee integriteitsschending altijd op de loer ligt. De gemeente is formeel geen partij bij de aankoop of huur van het pand aan de Julianaweg 23. Echter, wethouder De Groene kan in zijn hoedanigheid als voorzitter van de stuurgroep of als portefeuillehouder ervan beticht worden het belang van zijn partner voor ogen te hebben, aldus Capra. Capra doet vergaande aanbevelingen, namelijk dat wethouder De Groene niet deelneemt aan én niet aanwezig is bij beraadslaging en besluitvorming, binnen het college of de stuurgroep waarvan wethouder De Groene voorzitter is, over de mogelijke aankoop of huur van het pand aan de Julianaweg 23. Van zijn afwezigheid dient een schriftelijke aantekening te worden gemaakt, zodat inzichtelijk is dat wethouder De Groene zijn verantwoordelijkheid neemt. Neemt de wethouder deze handelwijze in acht, dan kan en zal de aankoop of huur van het pand geen probleem zijn, zegt Capra.
5. De brief van burgemeester Witteman d.d. 20 juni 2017 aan wethouder De Groene vraagt de aanbevelingen van Capra ter harte te nemen en in ieder geval een aantal maatregelen te treffen. De brief is goed qua intentie, maar laat op inhoud ruimte bestaan omtrent de consequenties die aan het Capra-advies worden verbonden. In elk geval wordt wethouder De Groene gevraagd alert te blijven op het voorkomen van de schijn van belangenverstrengeling. Hoe dat volgens Capra moet, is glashelder: zie punt 4. Onverlet blijft dat betrokkene te allen tijde verantwoordelijk blijft voor zijn eigen doen en laten (bron: Capra-rapport en Gedragscode).
6. De burgemeester informeert de fractievoorzitters op 26 juni 2017 onder geheimhouding over het Capra-onderzoek in het kader van de actieve informatieplicht. In het fractievoorzittersoverleg wordt afgesproken dat wethouder De Groene zich niet met de tijdelijke huisvesting zou bezighouden (bron: brief wethouder De Groene aan de raad d.d. 21 januari 2018).

7. Sinds 2014 is de heer Zivkovic-Laurenta portefeuillehouder RO en vastgoed. In die hoedanigheid is hij projectwethouder van de ontwikkeling Daalse Hoek te Maarssen. Toen in 2016 plannen ontstonden om op Daalse Hoek een Integraal Kindcentrum te bouwen, bleef onderwijs(huisvesting) de verantwoordelijkheid van wethouder De Groene, ook na het Capra-advies en de brief van burgemeester Witteman van 20 juni 2017. De onderhandelingen met Kind & Co worden vanaf juni 2017 gevoerd door de programmamanager Fysiek Domein. De besluitvorming rond het weghalen van de onderhandelingen inzake de onderwijshuisvesting Daalse Hoek en het in casu feitelijk onderbrengen van de projectverantwoordelijkheid van wethouder Zivkovic-Laurenta is niet formeel door het college bekrachtigd door middel van vastlegging in een collegebesluit (bron: bericht gemeentesecretaris d.d. 3 februari 2018).

Wethouder De Groene blijft, na het Capra onderzoek, als portefeuillehouder Onderwijs, voorzitter van de IKC-stuurgroepen. Hoewel Capra adviseert dat wethouder De Groene niet aanwezig zou moeten zijn bij beraadslagingen over het dossier Julianaweg 23, is wethouder De Groene aanwezig bij vergaderingen over dit dossier en nam hij deel aan de besluitvorming hierover. Dit blijkt uit de verslagen van de stuurgroep Kindcentrum Daalse Hoek van 4 juli 2017 en 5 oktober 2017 (punt 4 'Tijdelijke huisvesting'). Wethouder De Groene is ook aanwezig bij de commissievergaderingen op 28 november 2017 en 16 januari 2018.

8. Bij de commissievergadering d.d. 16 januari 2018 verwijst de commissie het raadsvoorstel herinrichting Daalse Hoek, inclusief een krediet van €195.000,- voor Kind & Co ten behoeve van aanpassingen aan de tijdelijke opvanglocatie aan Julianaweg 23, terug naar de tekentafel. Wethouder De Groene wil voorkomen dat het terugnemen van het voorstel gevolgen zal hebben voor een mogelijke verhuizing van Kind & Co naar de Julianaweg 23. Hij neemt het woord en stelt voor om het voorstel tot het beschikbaar stellen van een verhuisbijdrage (beslispunt 5 in het raadsvoorstel) aan de raad voor te leggen op 30 januari 2018. Het betreft een concept-voorstel dat, in overleg met wethouder De Groene, op 15 januari 2018 ambtelijk is geconcipeerd. De interventie van wethouder De Groene is in strijd met het advies van Capra (om de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen) en met de afspraak dat wethouder De Groene zich niet bezighoudt met de tijdelijke huisvesting van Kind & Co. Deze afspraak heeft wethouder De Groene in zijn brief aan de leden van de Raad d.d. 21 januari 2018 bevestigd. Het opstellen van het conceptvoorstel voor een aparte behandeling van punt 5 van het gehele raadsvoorstel (bestaande uit 8 punten) is zowel ambtelijk als door wethouder Zivkovic-Laurenta nadrukkelijk ontraden aan wethouder De Groene, onder meer omdat het uitgangspunt altijd was om het project integraal te benaderen. De separate behandeling van punt 5 zou dit doorbreken. Wethouder De Groene heeft geen spijt van zijn interventie en is er niet op terug gekomen.
9. Het is begrijpelijk en gepast dat de interventie van wethouder De Groene in de commissievergadering d.d. 16 januari 2018 een melding oplevert van niet-integer gedrag. Wethouder Zivkovic-Laurenta heeft overwogen een melding te doen, maar zag daarvan af. Hij heeft zijn ongerustheid geuit bij zijn vertrouwenspersoon, de burgemeester. Eén raadslid heeft daadwerkelijk een melding bij de burgemeester gedaan.

10. Wethouder De Groene stelt dat hij de interventie van het splitsen van het raadsvoorstel, d.w.z. alleen beslispunt 5 voorleggen aan de raad eind januari, deed op advies van betrokken onderwijsambtenaren. Kind & Co ondervindt dan niet nog meer vertraging en dubbele kosten, en is beter bereikbaar tijdens bouwwerkzaamheden (bron: brief wethouder De Groene d.d. 21 januari 2018 en audio-opname commissievergadering 16 januari na 2:10:49). Andere respondenten zeggen dat het voorleggen van alleen beslispunt 5 door wethouder De Groene zelf is voorgesteld (bron: Feitenrelaas Daalse Hoek d.d. 22 januari 2018 punt 5, en ambtelijke mailwisseling incl. memo d.d. 15 januari 2018 over besluit nr. 5). Voor een gesplitst voorstel was een collegebesluit nodig en dat was er dinsdagavond 16 januari 2018 niet. Wethouder De Groene kon er ook niet van worden overtuigd dat hiervoor een collegebesluit noodzakelijk is (bron: Feitenrelaas Daalse Hoek d.d. 22 januari 2018, punt 9).
11. De commissie Fysiek Domein verwijst het raadsvoorstel ontwikkeling Daalse Hoek terug naar de tekentafel. Er lijkt daardoor geen noodzaak om een verhuisbijdrage te verstrekken aan Kind & Co. Immers, er is dan geen herinrichtingsplan en Kind & Co kan blijven zitten in de huidige lokalen (bron: Feitenrelaas kwestie Daalse Hoek d.d. 22 januari 2018 punt 6).
12. Los van de vraag hoe actoren binnen de gemeente met Capra-adviezen zijn omgegaan, staat vast dat wethouder De Groene op verschillende (belangrijke) momenten aanwezig was bij beraadslaging en besluitvorming over Julianaweg 23, o.a. tijdens stuurgroepvergaderingen en de commissievergadering d.d. 16 januari 2018.
13. Het bedrijf Vreeken Project Management, van de heer Vreeken (tevens bestuurslid van D66) is ingehuurd voor locatie-onderzoek naar het pand Julianaweg 23 door kinderopvangorganisatie Kind & Co. Een reeks mails toont de rol van dit bedrijf. De onderzoekscommissie vraagt zich af of het bedrijf Vreeken niet had moeten afzien van deze opdracht, omdat de eigenaar een politieke rol vervult.
14. Het is de vraag of Kind & Co is behandeld als elke andere kinderopvangorganisatie die tijdelijke huisvesting zoekt of dat zij is 'voorgetrokken' met de premie van bijna 2 ton. Uit de brief van BSO Kakelbont Kids d.d. 23 januari 2018 blijkt dat zij geen geld van de gemeente heeft gekregen voor alternatieve huisvesting. Het college van burgemeester en wethouders zal nader moeten bezien of hier sprake is geweest van een gelijkwaardige en rechtvaardige behandeling.

Conclusie en aanbevelingen

Wethouder De Groene is betrokken geweest bij de tijdelijke huisvesting van kinderopvangorganisatie Kind & Co in het pand aan Julianaweg 23. Om dit te realiseren werd Kind & Co bijgestaan door het bedrijf van de heer Vreeken, tevens D66-bestuurslid. Wethouder De Groene zou zich - zo schrijft hij ook zelf in een brief - niet bezighouden met het tijdelijke huisvestingsdossier. Hij doet dit op een precair politiek moment toch, namelijk als de tijdelijke huisvesting voorlopig niet door lijkt te gaan tijdens de commissievergadering op 16 januari 2018. Bovendien is het pand in beeld gekomen door toedoen van wethouder De Groene zelf. Dat wekt de schijn van belangenverstrengeling. Ook als wethouder De Groene met het

voorstel om punt 5 uit het integrale raadsvoorstel separaat te behandelen de belangen van de gemeente of de gemeenschap behartigde - de onderzoekscommissie kan niet beoordelen of dat zo was -, blijft de schijn van belangenverstremgeling bestaan vanwege de belangen van zijn partner met betrekking tot het pand Julianaweg 23. Het is niet relevant hoe de adviezen van Capra dienen te worden geïnterpreteerd, want ook zonder het Capra-advies had het handelen van wethouder De Groene de schijn van belangenverstremgeling opgeleverd.

De onderzoekscommissie adviseert de burgemeester dit rapport van bevindingen conform het protocol met zijn advies door te geleiden naar het fractievoorzittersoverleg ter bespreking. De onderzoekscommissie vindt dat een verder feitenonderzoek, zoals wordt aangegeven in het Protocol, achterwege kan blijven.

Bosch en Duin, 2 februari 2018,
R.G. Boekhoven, voorzitter onderzoekscommissie.

Bijlage 1

Geraadpleegde bronnen

1. Brief opdrachtbevestiging vooronderzoek integriteit aan de heer R.G. Boekhoven van burgemeester Witteman d.d. 26 januari 2018.
2. Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers gemeente Stichtse Vecht.
3. Gedragscode politieke ambtsdragers Stichtse Vecht, gewijzigd 26 september 2017
4. Brief aan de heer P.F. de Groene van burgemeester Witteman d.d. 20 juni 2017 inzake het rapport van Capra (punt 4).
5. Persoonlijk en vertrouwelijk rapport van Capra Advocaten d.d. 20 juni 2017, inzake integriteitsmelding de heer P.F. de Groene.
6. Vertrouwelijke brieven aan betrokkenen van burgemeester Witteman inzake kennisgeving integriteitsmelding, d.d. 19 januari 2016.
7. Brief aan de leden van de gemeenteraad van wethouder De Groene d.d. 21 januari 2018 inzake 'de vraag van brievenaar aan het eind van de commissievergadering, het vermoeden van integriteitsschending en eigen belang'.
8. Besluitenlijst fractievoorzittersoverleg 26 juni 2017.
9. Brief aan de gemeenteraad Stichtse Vecht van bewoners Julianaweg 23 d.d. 22 januari 2018 inzake mogelijke tijdelijke opvang Kind & Co aan de Julianaweg 23 in Maarssen.
10. Brief aan de gemeenteraad Stichtse Vecht namens kinderopvangorganisatie Kakelbont Kids Maarssen d.d. 23 januari 2018, inzake gemeentegeld Stichtse Vecht aan commerciële kinderopvangpartij.
11. Informatie en mailwisselingen over de bouwontwikkeling op Julianalaan 23 inzake contacten tussen Vreeken BV en gemeente en tussen omwonenden en gemeente Stichtse Vecht (periode 18 juli 2017 tot 18 januari 2018).
12. Raadsvoorstel en ontwerpbesluit Ontwikkeling Daalse Hoek ter bespreking in de commissie Fysiek Domein van 28 november 2017 en 16 januari 2018.

13. Feitenrelaas kwestie Daalse Hoek dat tot stand is gekomen na gesprekken met teamleiders, beleidsmedewerkers en projectleider, d.d. 22 januari 2018.
14. Vertrouwelijk memo aan gemeentesecretaris inzake problematiek Daalse Hoek d.d. 22 augustus 2017 (bijlage Feitenrelaas, zie punt 13).
15. Ambtelijke mailwisseling rondom 'beslispunt 5 over de bijdrage aan Kind & Co als apart besluit naar de raad', van 15 januari 2018 t/m 22 januari 2018.
16. Memo aan wethouder De Groene m.b.t. 'eenmalige bijdrage Kind & Co', in relatie tot het raadsvoorstel en raadsbesluit Daalse Hoek' van de afdeling Ontwikkeling d.d. 15 januari 2017 (bijlage bij ambtelijke mailwisseling, zie punt 15).
17. Bericht van gemeentesecretaris over portefeuilleverdeling en wijze waarop dit is behandeld in het college van B&W, d.d. 1 februari 2018. Bijlage is B&W voorstel 'Ontwikkeling Daalsehoek te Maarssen-Dorp; globaal plan van aanpak', 22 oktober 2015.
18. Verslagen Stuurgroep Kindcentrum Daalsehoek van 23 februari 2017, 4 april 2017, 17 mei 2017, 4 juli 2017 en van 5 oktober 2017.
19. Geautoriseerde verslagen van de gesprekken met zes betrokkenen. De geautoriseerde verslagen zijn persoonlijk en geheim.
20. Feitenrelaas van wethouder De Groene, uitgereikt aan de onderzoekscommissie bij het gesprek met wethouder De Groene op 26 januari 2018.
21. Audio-opname commissievergadering Fysiek Domein d.d. 16 januari 2018.
22. Integriteitsscan wethouder De Groene van Berenschot uit 2014, onderdeel '7.4 Overig', over eigenaarschap kantoorpand aan de Julianalaan 23.
23. Onderzoek bestuurlijk handelen van prof. dr. mr. Pheijffer van Nyenrode Business University d.d. 9 november 2015.
24. Evaluatie integriteitssysteem gemeente Stichtse Vecht, onderdeel college van B&W en ambtelijke dienst en onderdeel gemeenteraad van de Vrije Universiteit Amsterdam van februari 2017.